

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Égész évre 8 frt. — Félévre 4 frt. — Negyedévre 2 frt.
Néptanítóknek egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt. — Negyedévre 1.50.
Egyes szám ára 10 kr.

Felolós szerkesztő:

Dr. Molnár Gyula.

Megjelenik hetenként kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség: Csendes-utca, TÓTH-féle ház.

Kiadóhivatal: Csendes-utca OLAH-féle ház.

Magyar posztó.

A nemzet önállóságát csakis a nemzet hazafias szorgalma és kulturája biztosítja. Az ország iparképessége az állami önállóságnak első fokmérője.

Mert a nyerstermelés még nem elég az önérték kielégítésére. Az anyagok ösrszerű földolgozása és az azokban rejlő érték kiaknázása biztosítja csak az igazi hasznót. A földfedező genie törpévé silányul, ha a találmány realizálásának érezhetetlen lerombolni gyengének bizonyult. S milyen százanó helyzet sulya nyomja azt a népet, mely idegen ország lakóival süttetné kenyérré millió szám termelt gabonáját, mivel ő maga már arra nem volna képes?

És e százanó példa csaknem frappaus alkalmazást nyer a mi zomori viszonyainkra.

Gyapjutermeledésünket, melyet a saját gyáraink feldolgozásának elkerülésével külföld sző meg nekünk posztóvá, s kész anyagával annyira elárasztja hazánkat, hogy alig akad intelligens ember, akinek testét ne az idegen kéznek, idegen gyárnak szöveve burkolná.

Pedig a szövőipar Magyarországon az utolsó évtized alatt meglehetősen lendületet nyert.

Szerencsétlen szokása van a magyar embernek. Azt hiszi, hogy az, ami messziről, ami külföldről jő, az jobb és talán szebb, vagy diva, abb, a miénkél.

Pedig a magyar posztó éppen azon a magaslaton áll ma már, mint a külföldi gyártmány.

Tartósság és jószág ténylegben egy cseppet sem áll alacsonyabb fokon akár az angol, akár a francia posztónál.

Sőt egy tekintetben a magyar posztónak meg van az előnye is, hogy nem a nagy közönség félrevezetése ezáltal egyszerűen spekulatív száraz kereskedői szempontból vitétik a piacra: hanem ezéja versenyképessé-

gen kívül a közönség bizalmának ébresztése mellett a megelőződés kényere.

S ma már nem csak a középosztály, hanem a nagy ur i igényeket is képes kielégíteni a magyar posztógyár.

A német-prónai magyar posztógyár gyártmányait a legnagyobb választékban boesátja a hazai piacra. Készít legújabb divatszöveteket nadrágra és öltönyökre. Kamgarne kabátzövetet, Cheviotte, cossmen, tifflit és posztót különféle színekben. Fekete, pervint, doskint, lodnt, azurt. Ezenkívül szalmaposztót, pokrécokat, kocii és ló-takarókat.

A gyár a szövetek előállításához csakis tiszta gyapjút és hamisítatlan színeket használ.

Tehát ma már egy cseppet sem szorul a külföldi posztógyárak készítményeire sem az ur, sem a polgár ember.

Hanem mindenekelőlt legyünk hazafiak és akkor a magyar gyapju nem kerül többé oly nagy tömegben a külföldi gyárakba, ami éhletelenségünk folkiáltó jeleképpen, hanem majd földolgozza azt maga a magyar ipar, a magyar közönség számára.

A hazafias érzelme magyar szabók tegyék szívükre kezüket s legyenek lelkes uttorói a magyar posztó széles elterjesztésének. Magyarazzák meg vevőiknek a magyar posztó fontosságát és előnyeit rájuk nézve, és azt is, hogy a külföldi posztó mellözése milyen előnyére válhatik nemzetgazdaságunknak.

Az országos iparegyesület a német prónai posztókról következőképpen nyilatkozott: szakosztály örméssel-lel a készítményeken a foltúnó haladást és még egyrészt azokat az egyesület lapjai útján a közönség figyelmébe ajánlja, másrészt teljesíteni határozza a posztógyár budapesti képviselőjének (Moravits Adolf) ama kérelmét, hogy a készítménynek az országban való megfelelő terjesztése végett az egyesület s a miniszterium támogassa.

A „Zombor és Vidéke“ tárczája.

Két ifjú.*)

Két ifjú áll fényes boltkirakat előtt.
Elmerengve nézik a csecebecsékét.
Nem ösmerik egymást, de egy lányt szeretnek:
Egy kis változattal az ósrégi ének.

Nem volt az életben még közük egymáshoz;
Hogy egy lányt szeretnek — ez közös csak bennük,
S legfőkébb még az, hogy teljesen egyformán
Nem tudott viszonzást nyerni a szerelmük.

Nézik a csevejédt. — Pisztoly a közepén,
Éleféntsonot holmik, kuláris körülte.
Drága semmiségek. Ezt a hideg éjszak,
Azt az egyenlítő forró taja szálte.

Bemennek a boltba. — Pisztolyt vesz az egyik
Vásárol a másik gyöngyöt, aszony-éket
Ha a pisztolyos úr nem siet föltek
Ugy lehet, hogy célhoz egy időben érnek.

Révész Ernő.

Szidázós

Hajad éjnek	Tündéreknek
Borulása,	Ületése.
Szemed, esillag	Nem is földi
Ragyogása	Terenemény vagy;
S pletny ajkad	Égből hullott,
Fénylő gyűnyge:	Fénylő esillag
Rózsabimbó	Ott ragyogtál
Harmatsejje,	A két éjnek
Lágy hangodnak	Nyári este
Báj sejele	S sütt éjnen.
Fülfelle	Én vagyok a
Éneklése,	Barna éjlet
Hókarodnak	Rám vagyosz te
Érletése	Ezt fénynyel.

Beszédes.

Első katonai tanulmányaim.

Első sajtópöröm.

Egy idő óta a kadetiskolában nagyon fordultak elő bezárások, s ezáltal a különben tulvgy hangulat igen sokat szenvedett.

Sonkinék sem okozott ez ott annyi fájdalmat, mint nekem s így jutott eszembe hogy ezen segítenem kell.

Az „Illusztrált kadet-lapok“ voltak hivata az előbb oly vgy és meggondolatlan életet helyreállítani.

*) Megjelent Tolnai Lajos kritikai lapjában, az Irodalomban is.

Másmár megjelent az első szám, s merem állítani, hogy nem volt lap, mely oly hamar megnyerte volna az összes olvasó közönséget.

Négy sűrűn beirt lapon ugyszólván minden ott volt, ami egy kadetot érdekelhet: az élekek eléggé rosszak voltak, az illusztrációk pedig rettenetesek. Az előfizetési feltételek szerfelett egyszerűek valának. Mindenki feltehet, ha az egyetlen számot felolvasták, s mindenki csodálhatta az illusztrációkat, ha a sor rákerült.

Tulajdonképen minden ingyen ment; csak oly dolgozatok lettek csekély pénzbírsággal megbüntetve, melyekben nem volt semmi élez.

Az így begyűlt pénzek „Szerkesztési ezélokra“ lettek használva t. i. a szerkesztő és munkatársak itták meg.

A lap első része a feljebbvalókról szolt, a második a kadetokról, a harmadik a többi emborségról, a negyedik pedig csakis azon ezélokra volt szánva, miszerint belbizonyították, hogy „az öreg felgyűlő egy igazi majom.“

A hirdetési rovatban mindenki legnagyobb titoktartás mellett díjazlanul kérszethet kölesont a legközelebbi „elsőg.“

Ily programmal jelent meg a lap, a publikum lelkesedése közt — hetenként kétszer, s nem sokára a tisztikar ifjabb tagjai is kedvveléssel olvasták. Nem törőve a világ egyik censurájával sem, a mi szivemen fekdtt, kitétem a lapba, s élveztem a hírlapiról díesöségét. De nem sokáig élvezhettem zavartalanul ezen díesöségem sem.

Egy szép reggelen, azt som tudva miért, — a rapporton találtam magam. A vén felgyűlő örmester minden alázatos kérdéssemre csak gunyos vigyorággal felelt; ekkor belépett a májbajos A . . . kapitány. A szolgálati jelentéseket gyorsan elvégezte, s kis távolra tőlem megállapodott, kardját a padlóhoz bökte s halk rögöfögt hallattat. A mint már tapasztalásból tudtam, ez a dűlnék első stádiumát jelenté. Egy vgy kedűlv ifjúnak pedig, természetesen igen nehéz egy, — dűnhében — arczokat vágó kapitánnyal szemben a szabályszerű komolyságot megtartani. Nem esoda tehát, hogy csakhamar én is a legválogatabb módon fintorgattam arczomat, s nyugodcódva akarám nevedésemet visszafojtani. Ez a kapitányt a dűh második stádiumába hozta; gyorsan közeledett hozzám s közvetlen előttem megállva az orrom előtt jobbra és balra kopkódve kiáltá:

„Mi nevetni valója van önnek?“ s mielőtt mukkanhattam volna, máris a rám forédt: „Hallgasson vagy . . .!“ Ezzel a sajtótggy tárgyalás katonaisan es el kezdve.

Erre a kapitány egy csomó kéziratot vett elő s legnagyobb rémületre bontogatni kezdé: az „Illusztrált kadet-lapok“ számai voltak, melyeket a vén felgyűlő örmester confiscált s felsőbb hatóságok kezébe szolgáltattott.

„Olvasa!“ kiáltá A . . . s majdnem orromra ragasztá a

jeles lapot. Az első szám volt, s itt megemlítem annak tartalmát is, amennyire eszemben maradt már. A „vezérezik“ retentó caricaturákban s megfelelő szöveggel, magáról A . . . kapitányról, különösen a dűh három stádiumában szolt: I. Kardbökösés, arczintorgatás és rögöfés, tisztességes távolból. II. Ugyanez közelből, s kopkódés jobbra, balra. III. Saját eszmáinak leképése.* Néhány pillanatig művészi büszkeségemnek igen hízelgett, hogy a rajzok és szöveg oly meglepően hűek voltak s öromében a rapport minden borzasztóságát előfelde diadalmaskodtam. A következő „ezik“ a derék Scheiherle örmagnak volt szentelve, még pedig versben: I. A szürkén (a nyeregben). II. A szürké felett (a levegőben). A s.ürke alatt (a földön).

A második részben a kadetok és vén tábornokokról szolt egy értekezés, s igen sok pontban világosan be lett bizonyítva, hogy a legifjabb kadet is több hasznót hajít az államnak, mint a legvénebb tábornagy. A negyedik részben bizonyítgatva lett, hogy a vén felgyűlő örmester „valóságos majom.“ Egyelőre a következő megdönthetlen érvek hozdták fel: I. Tulajdonsági, mint felgyűlő örmester; (a mi semmi bizonyítékokra nem szorult) II. Physiognómia, III. A tény hogy ingerelve fogait eszkorgatta — volna, ha lettek volna. IV. Az ágya felett függő fénykép, — melynek eredetije állítólag kedvese az öregeknek. — A hirdetési rovatban egy kadet el akar eszélni két kapitányt egy pár eszmáért. Egy másik egy biztos módját hirdeti a „rózsafüzér“ (lánez) zárjának felnyitására, mi által a kurtavasra való verés teljesen illuszóriussá válik. A titok ára egy még megnyitva nem volt „Virgíniai szivar“ Egy harmadik egy kölesont keresett, 30—40 kr. erejéig. Biztosíték“ az általános ismert gyors forraló, sárga bádógból. Egy negyedik pedig kereken kijelenti, hogy ezental — kapitányának adósságait nem fogja kifizetni.

A lap végén ott díszlett. „Felolós szerkesztő, kiadó laptulajdonos Z. N. Biehard, es. k. ezredbeli köz-kadet.“

„Mit?“ ordított a kapitány, a mint én művemem futólag átolvastam. „Mit? Maga arcztalan ember, hogy merészelt mérni a lyesmiket összezni? Feleljen, mererrt . . .!“

„Kapitány úr!“

„Hallgasson mererrt . . .!“

Ez volt az egész tárgyalás. A kapitány csakhamar a dűh harmadik stádiumába jutott, s amint én csak számát nyitotam, rámförédt: „Hallgasson, mererrt . . .“ és emellett eszmáinak egyikét lekopte. Végre az „Illusztrált“ négy példányát fejémhez vágta, dörgö: „Je a porkalázhoz!“ kiáltással. — Sajnálkozva a sajtó illeténi állapotán, leballagtam a porkalázhoz, s elkezdtem a jövő számot szerkeszteni.

Hogy ez mint esett ki, s hogy lett az egész irodalmi vállalatnak vége — mindjárt elmondom.

(Folyt. köv.)

azonban a **Shaker-extrakt** és **Seigel-labdaesok** megmentették életét és most már oly egészséges, mint bárki más, templomba jár, és minden mezei munkára képes. Mindenki bámul midőn őt kint járn látni, tudván, hogy már évek óta nyoma az ágyat. Manapság legmelyebb halálával viselőket irántam a SHAKER-EXTRAKT és Isten jósága iránt. Clements Mária. — Egy üveg SHAKER-EXTRAKT ára 1 ft 25 kr., egy doboz Seigel-labdaes 50 kr. Magyarországi forrást Budapest: király-utca, 12. sz. Török J. gyógyszerárban, s általa az ország minden gyógyszerárban kapható. Zomborban: Sauerborn Károly és Saly Antal gyógyszerészek uraknál.

Budapesti Hírlap. Hogy a magyar sajtó az utóbbi évek alatt hova fejlődött, annak legszemélyesebb bizonyítéka a „Budapesti Hírlap”, Magyarországi legelőrebb, legkedveltebb újsága, a mely naponként immár annyi példányban jelenik meg, amennyit eddig nem mutatott föl nálunk egyetlen egy magyar lap sem; jele ez a művelt magyar közönség oly mérvű bizalmának, a minővel a sajtónak még egy organuma sem dicsekedhet. A „Budapesti Hírlap” programját: magyar szellemben megködni a magyarságot, fényesen igazolni az olvasóközönség, pártkülönbség nélkül. A lap vezérelkei mindig a közvéleményt fejezik ki függetlenül és nyíltan; társa és szépirodalmi rovatai a becses és érdekes olvasmányok egész tömegét adják; a napi eseményekről pedig úgy a szerkesztőség belső tagjai, mint külső dolgozóinak munkája által oly gyors, hű és kimerítő értesítésekkel szolgál, mint Magyarországon egyetlen más lap sem. Úgy a hazai vidékekn, mint az egész külföld nagyvárosaiban saját tudósítói vannak, a kik minden nap táviratokban! közlik a „Budapesti Hírlap”-pal a nevezetesebb eseményeket. E naponkénti oly bő és érdekes tartalommal megjelenő lap kedves vendége lehet minden magyar háznak és szívesen láthatja minden család is, mert a szerkesztőségnek gondja van rá, hogy a „Budapesti Hírlap” mindig a jó ízlést szolgálja. Rendkívüli elterjedése mellett rendkívüli olcsósága is: negyedévenként csak 3 ft 50 kr., egy hónap 1 ft 20 kr. A „Budapesti Hírlap” megérdemli, hogy eddigi nagy sikere még jobban fokozódjék és maradjon mindig a magyar közönség kedvence. Az előfizetések vidékről legelőszerebben postautalvánnyal eszközölhetők következő cím alatt: A „Budapesti Hírlap” kiadóhivatalának, IV. kerület, kalap-utca 16. szám. — 1—3

A polgármestertől hitelesítve. Gaya (Morvatország) Tekintetes úr! Tisztelettel tudatom önnel, hogy óhaj-tását szíves készséggel teljesítom. Varrónó létemre élő életmódot folytatva, már hosszabb idő óta gyomrom nagyon fáj, étvágyam elvesztett s emésztési zavarok bántottak, de a midőn az ön svájci labdaesaiól egy dobozzal elfogyasztottam, azóta sokkal jobban vagyok, miért is ezemmel szívesen nyilvánítom halás köszönetem. Hatalmas gyógyítóerejű készítményét, minden hasonló bajokban szenvedőknek a legmelegebben ajánlva, maradok háladálos lekötö-letre: Prohaska Emma, varrónó. — Ez aláírás valódságát bizonyítom: Valenta, polgármester. (P. H.) Gaya kir. város polgármesterei hivatalától, 1886, okt. 16. — Brandt R. gyógyszerész svájci labdaesai (egy doboz ára 70 kr.) a gyógyszerárakban kaphatók, de meg kell nézni védőjegyjét, mely fehérr kereszt vörös mezőben, s Brandt R. névaláírása. Minthogy Magyarországon a svájci labdaesoknak sokféle hamisítványa létezik: mindenkit óva-kodásra intünk; a vizgáztatlan vevő az okozandó bajt esakis önmagának tulajdoníthatja.

*** Érdeklődők figyelmébe ajánljuk, hogy a Zomborban régi jó hírnévnek örvendő Juhász-féle koresma bérbeadó. Bővebb értesítést ad a tulajdonos Juhász Mihály Zomborban.**

Értéktözsdei hetijelentés.

(A „Magyar Mercure” tudósítása.)

A közelebbi múlt héten az értéktözsde szilárd irányzatot követett. Egyrészt a politikai helyzet javulni látszik, mert a bolgár kérdés jelenlegi stádiumában nem nyugtalanítja többé a kedélyeket, másrészt pedig a pénzpiaci viszonyok is jobban alakulnak. A tőzsdei spekuláció abban reménykedik, hogy az őszi hónapokban az értékpiazz élénkíteni fog, miután békés állapotok fognak uralkodni és reményességében megerősíti az a körülmény is, hogy a német császár és az orosz czár között találkozás van készülében. A részletekre térve megemlítjük, hogy bankrészevények körül, főleg egyes helyi bankok és nevezetesen magyar kereskedelmi bank és jelzálogbank voltak keresettek, miután ezen intézetek igen jó féltévi mőveletet mutattak ki. Hitelrészevények keveset változtak. Leszámlító bank legutóbb emelkedett. Járadék papírok korlátolt üzlet mellett szilárdak. Már tökébfektetés papírokban a forgalom csekély. A helyi piczon a malomrészevények folytatták az ár emelkedő irányzatot. Közúti vasut részevényei szintén emelkedtek. A sorsjegypiacon az olasz vöröskeresztsorsjegyek, a magyar jelzálogbank-sorsjegyek. Bazilika és török sorsjegyek emelkedtek. Utóbbiak azért, mert a kihuzott darabokra csekély részfizetés teljesített. A valuta nem változott. — Értékpapír és sorsjegyihirtokosoknak készséggel szolgál felvilágosítással szakba vágó kérdésekben a „Magyar Merkúr” kiadóhivatala Budapest hatvani utca 17.

A közönség köréből.*)

Rédél és a zsidók.

(Szeretnék hinni: finale)

Egyelőre még nem vittem kultuszminiszterségig, hanem azért mit himezzek-hámozok: én se szeretem a zsidókat.

Az én szememben ugyan talán nagyobb hibájuk, hogy nem igen akartak kölcsönözni, mint hogy egy percentsét voltak tőlem, de nem is megyek tovább: ők kiabálták lehangosabban a „Feszítsd meg!”-et, aminek a

historiáját egyébiránt az evangelisták szebben leírták, mint én tudnám.

Élő az hozzá, úgy magunk közt csak kivallom hogy antisemita vagyok.

De végtére mindennek van határa. Azt már csak mégse érdemelték meg a zsidók, hogy Rédeivel házasítsam őket össze.

Hűbnerre van a dolgnak. Elmondom alább. Egyelőre csak azt akarom mesélni, hogy az én czikkjeim — tudva tudom egyedül csak az előbemt talált tényekből böngészett tartalmuk mián, ami nem az én dícséretem — elég az ahhoz, amint világljáró emberektől hallom, diskusszió tárgyát képeztek szanaszét a megyében. — Tán sokallták is, de — nem én mondom — silabizálták is őket.

Ezeknek az én türelmes olvasóimnak adósa vagyok egy felvilágosítással, amit pedig — gondolom — megígérttem.

Colportálják nekem, hogy Rédei ur kez alatt széjjel-terjesztette a hírt: őt „csak” is a zsidók kívánják el Bajmokról, a többi vállalkozókat nagyon szerelmes beleje.

De már kérem, ebbe bele nem egyezünk.

Tisztelet, becsület a zsidóknak, de hogy csak ők lennének jóra való emberek, nálunk Bajmokon ez már nem áll.

Ámbátor tegyük föl, hogy csakugyan a zsidók in-scenáltak volna a dolgot — noha a priori tagadása veszem, hogy a zsidók vették rá Rédeit, kövesse el azt a sok számárságot, ami nyakát szegte — hát a posteri-ori minő különbséget tesz az: a panaszos zsidó-e, vagy nem? (Azaz, uraim úgy magunk közt én is másképp beszéltek.)

Hanem mi az ördögért filozófólok, mikor statisztikai adatok szerint igazíthatom el brevi manu a dolgot.

Két deputáció járt lent a megyénél ebben az ügyben.

Az egyikkel volt 40 között, 5 darab zsidó; a másikban nem volt egyetlen egy se.

Panaszt benyújtottak kerekszám ötvenet. A vádlók között van — már t. i. olyanok, akik konkrét panaszt adtak be — 4. azaz négy zsidó.

Ezek a numerusok magukban is elegendő beszéde-sek, nekem nem köll vesztegetni a szót.

De minek hozakodtam egyáltalában az egészsel elő?

R. nincs hivatalban, maholnap vád alá lesz helyezve hogy elítéljék, csak idő kérdése, az ítélet minőségére felől bizonyosságban vagyunk, mire való még egy ázó földet hányani arra, aki már el van temetve totaliter? Miért nem pipáltam inkább azoközben, míg ezt a cikket íralkáltam?

Hát, uraim, én nem vagyok megyei tisztviselő: én még hederíték valamit a közvéleményre. Ha zsakutében leledzik, kipróbálom vezetni, amennyiben módom van. — Én nem tudom ugyan minő stádiumban van a fegyel-mi ügy a megyénél, mert a folyamodók mind e mai napig egy betű se láttak; azt se tudjuk végez-e a megye a bűnügyektől függetlenül, bevárja-e (amit fölsősé-gesnek tartok) a bíróság ítéletét, szóval fogalmunk sines róla, mint áll az ügy, mert mindekkoraig a megye által megejett vizsgálat folyamán felmerült, de a magánosok ál-tal a törvényszékhez különben föl nem jelentett bűn-ügyekre vonatkozó iratokat sem tették át az ügyszésg-hez — a sőtében tapogatózván nevén szólított a gyereket: nem árthat nekünk, ha felvilágosítással szolgálak, miképen a Bajmokon történetekből kivette a megye a maga részét, de absolute nem a nagyobb, mint aminő azt számarányához s intellektuális felsőbbiségéhez képest megilleti.

Ez az igazság.

Rogierius Mester.

Irodalom.

— **Lapunk mai számában** közlünk meglótj Tol-nai lapjából, az Irodalomból, mely ezen év elütén indult meg. — A közönség nem részesíti elegendő pártolásban s félni lehet, hogy a lap osztrókodni fog a Petőfi-társaság „Koszorújának” sorsában, t. i. be kell szüntetni. — Pedig nem jelentőségtelen kárára lenne ez az irodalom-nak, mert tisztán belletrisztikai és kritikai lapunk nines több, olyan írő pedig, aki Gyulalékkal s az Akademiával úgy merné, és tudná fölvenni a harezot, Tollnaihoz fog-ható kevés akad. — Az „Irodalom” a Pallás-társulatnál rendelhető meg s ára évnegyvedenkint 2 ft 50 kr. — Melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe.

NOVELLATÁR.

Schlemihl Péter

csudálatos története.

Írta: Chamisso. — Fordította: Révész Ernő.

(Folytatás.)

Az a másik hírtelen fölkel a földről és szerencsés legyőzője után nézett körül, de sem őt nem látta a napsütötte pusztán, sem árnyékat, melyek pedig rémleletet kerestek. Mert, hogy én nekem különben sines árnyékom, azt nem volt ideje észrevenni és azt nem is gyaníthatta.

Belátja, hogy minden kutatás hasztalan lenne és most ön-maga ellen fordult szörnyű kétségbeeséssel s haját kezdte tépni. De nekem módot nyújtott hozzá az elorzott kín és egy-

zersmind vagygyal is töltött el utána, hogy megint emberek közé térjek. — Volt mindjárt ürügyem elég szépitgetni vele gaz ese-lekedemet vagy igazabban szólva: szűksegem se volt ürügye s hogy eszembe se jusson ilyen gondolatokkal foglalkozni, elcsiettem önmét, vissza sem tekintve ama szerencsétlenre, akinek javvezék-lését még jó sokáig hallottam.

Akkor nekem úgy tetszett, mintha minden így történt volna, ahogy leírtam.

Égtem a vágótól az erdőszél lakába menni és hogy magam győződjem meg, mi igaz abból, amit az átkozott megjövendőtől. De nem tudtam tájékozni magamat hol vagyok. — Hogy körül tekintsek a vidéken, egy domb felé tértem. A városkát láttam magam előtt és az erdőszél kertjét.

Szíven hevesen dobogott és könnyek, másfajta könnyek, mint az eddigiek, törtek elő szememből: viszontlátom őt!

Aggodalom és vágy gyorsították lépteimet az ismert ösvé-nyen. — Láttam találkoztam egy pár paraszttal, akik a városból jöttek. Rólam, Rascalról és az erdőszől beszélgettek. Nem akar-tam belőle semmit meghallani tovább ísiettem.

Rémegő szívvel léptem a kertbe, — úgy rémlett, mintha nevéstet hallanék, — átfutott a hideg. Hirtelen körültekintek, senkit se láttam. Tovább haladok és úgy tetszett mintha valaki mellettem lépést tartana velem; semmi se volt azonban látható s én az erdőszél halló érzésem erősödésének vettem.

Korán volt még, senki se volt a Péter gróf lugasában, a kert is üres. Végigjártam az ismerős ösvényeket, s egész a lakóhá-zig jutottam. — A lépések neszté kivettem.

Szorongó szívvel ültem egy padra, mely napsütötte helyen ép az ajtóval szemben volt elhelyezve, — úgy tetszett, mintha az a lát-hatatlan kobold gnyoszan kacagva, ülne le mellem.

Kules fordult a zárban, fölnyílt az ajtó s az erdőszél lépett ki rajta, papíresomót tartva kezében.

Mintha köd ereszkedett volna le fejemre.

Körültekintek és — iszony! — a szürkekabátos ül mellet-tem ördögi mosolyal nézdeglélni rám.

Fejemet tette ködsipkáját, lábánál békésen nyult el egymás mellett az ő árnyéka is, meg az enyém is.

Hanyagul játszadozott ama bizonyos pergamenttel s im köz-be az erdőszél az írással elfoglaltan járt főlebb alább a lugos-ban bizalmasan hajolt felém és sugsdosott fölembe.

Telhatlan csak elfogadta mégis a megbízásomat és most is-mét egy akolban juhokodunk. Helyén van, nagyon helyén!

De már most adja vissza az én madár-fészekemet; önek úgy sines rá több szükség és sokkal becsületesebb ember, sem-hogy engem tőle megfosszon. — Megköszönöm azonban, ne kö-szönje; biztosítom, hogy szíves örömmel adtam kölesön.

Tüstént elvette tőlem, zsebre dugta és megint rám nevetett, még pedig oly fenn hangon, hogy az erdőszél körültekintett.

Szinte megőrültem öltem ott.

„Be kell onnek ismernie — folytatá — hogy az ily sapka sokkal kényelmesebb. Nemesek magát az embert, hanem az ár-nyékat is elfűdözi. Sőt mindenfélét, amit csak magával akar vinni. Látja, ma is ketten vannak alatta.”

Ujbló felkaegott.

„Gondolja meg, Schlemihl, hogy amire az ember eleintén szép szerével nem adja a fejét, azt később kénytelen cselekszi. A mondó vagyok, hogy ha azt a homlit elcsesri, megszerzi megint az aráját — mert még most ráér és Rascal felkötötték. Ez nem lesz nagy munka, csak kötelet kell szerezni. Hallja, a sapkát rá-dásul „adom.”

Nina édes anyja lépett ki és beszédhez fogott férjével.

„Mit csinál Nina?”

„Sir.”

„Együgyű lány! Végtére se lehet a dolgon változtatni.”

„Porsze nem, de ilyen hitetlen mászhöz kényseríteni — Oh, te kegyetlen vagy saját gyermeked iránt.”

Nem úgy van, anyukom, erősen tévedsz. Ha még minék-előtte gyermekes könnyeit elsirja, feleségre lesz egy igen gazdag és tisztelt — becsült férfinak, fájdalomból, mint valami álomból fog megkönyebbülni fölbredni és az Istennek, nekünk is, há-lát ad. Meglásd, hogy így lesz.”

„Adja Isten!”

„Manapság nagyon szép vagyona van, de azt hiszed, hogy azután a kirma után, amit avval a kalandorral való szerencsétlen eset csinált, azt hiszed, hogy majd hamarosan kinálkozik ilyen szá-modra való házasság, mint a Rajd ural való? Tudod te, micsoda vagyona van Rascal urnak? Itt az országban hat milliónyi fekvő-ze van, teleherentes, tisztán az ő nevén álló. Saját zsemmeim láttam az okiratokat. — Eppen ő volt az aki előlem megvásárolta a javát. — Azonkívül vagy negyvedfél millióra rugó papírjai van-nak Iohn Tamástól.”

„Szörnyes sokat lophatott.”

„Micsoda beszéd ez már megint!

Bölesen takarékoskodott ott ahol pazaroltak.

„Bérruhás szolga volt.”

„Ostobaság! kifogásatlan árnyéka van.”

„Igazad van, de —”

A szürkeruhás ember nevető képpel nézett rám. — Nina jött ki, komoránjára támaszkodott. Könyv folydogált végig szél-s, halovány arcán. A hársak alá, számára elhelyezett székre ül s apja mellette foglalt helyet.

Gyöngédnek fogta meg kezét és hogy zokogni kezdett, szelid szavakkal mondá:

„Te jó lényem, kedves gyermekem vagy, van észed, nem fogod megkomorítani aggodt apédát, aki javadat akarja. — Elhi-szem, szívelem, hogy a csapás megrendített; csudás mód került el vesztetted! Amig föl nem fedeztük a gyalázatos csalást, szeretted azt az érdemtelent embert. Te magad is belátod, hogy minden mennyire megváltozott. Hisz minden kutyának megvan a maga árnyéka és az én egyetlen szeretet gyermekemnek olyan férje le-gyen — — Nem, nem, te rája se gondolsz már.

Látod, Nina, most megérett egy férfit, akinek nem kell ke-rülni a napvilágot. Tisztelet — becsült ember, aki ugyan nem her-

*) E rovat alatt közlöttekert nem vállal felelősséget a szerk.

ceg, de tizmilliónyi a vagyona; tizszer annyit, mint a tied: olyan férfit, aki téged édes gyermeked, boldoggá fog tenni. Ne tiltakozzál, az akaratokodjál, légy az én jó engedelmes leányom, engedj, hogy a te szerető apád gondoskodjék rólad, hogy felszárítsa könnyeidet. Igérd meg nekem, hogy Rascal úrhoz hozzámégy. Szólj, megígéred ezt nekem?"

Elhaló hangon válaszolt: „Nincs énnekem már semmi akaratom, semmi kívánságom itt a földön. Történjék velem az, amit apám jónak lát.”

Rascal jelentették be s ez oreátlán mód tolakodotr közi-béjak.

Nina elájul.

Gyűlöletes kísérőm haragos arecal nézett rám s e szavakat súgta gyorsan filemb: „És ön eltűrheti mindezt! Mi folyó tehát ereiben vér helyett?”

Hirtelen fölkarolta kezemet, kiesürgött a vér. Így folytató: „Csakugyan! Piros vér! — Irja hát alá!”

Kezemben volt már a pergament és a toll.

(Folyt. köv.)

NYILTTÉR.*)

Geehrter Herr Redakteur!*)

Ich erlaube mir an Eu. Wohlgebornen die ergebene Bitte zu stellen, folgenden Zeilen in Ihren geih. Blatte gültig Raum zu geben.

Es handelt sich nämlich um nichts weniger, als um die persönliche Sicherheit apatiner Bürger, welche der hiesige Oberführer mit seinen Gehilfen — den Gendarmen — groß verkehrt.

Als Illustration sei die an mir am 11—12 September begangene brutale Behandlung von Seite der Gendarmerie und des Herrn Stuhlrichters genügend, um dargelegt zu haben, mit welcher Willkür die politische Behörde — besser gesagt — dessen Oberhaupt Bela Hibiczey in unserer Gemeinde vorgeht. Der Gefertigte war nämlich am 11. d. Monats mit einigen seiner guten Freunde im Gasthause des Herrn Androsz und ergötzte sich am lustigen Tanze der Jugend, als plötzlich drei Gendarmen in den Saal traten, und den Musikern die Sperrtunde ankündeten. Der Tanzsaal leerte sich momentan; — ich konnte mich jedoch nicht aus dem Gedränge flüchten, und wurde so der Gegenstand brutaler Behandlung der Gendarmerie und später des Stuhlrichters.

Die Ursache davon ist, daß ich ungefähr auf den Fuß des Herrn Gendarmen trat, welcher mich dann mit „durchstehen“ drohte, sich jedoch mit einem Faustschlage, den er mir verfeigte, begnügte. Als ich — im Gefichté blutüberströmt — gegen eine derartige Mißhandlung protestierte, wurde ich arretirt und gleichzeitig in das Arrest abgeführt.

Nachdem ich vom Postenleiter fortgeführt wurde, brachte man mich — auf die Art wie man Mörder und Diebe führt — vor den Herrn Oberführer Bela Hibiczey.

Ich glaube hier für die an mir begangene grobe Beschimpfung und brutaler Behandlung Satisfaction zu bekommen. Wie enttäuscht war ich jedoch, als ich mit neuen Schimpfen auch von seiner Seite empfangen wurde. Und als ich zu meiner Rechtfertigung einige Worte sprechen wollte, bekam ich vom Herrn Oberführer Bela Hibiczey einen derartigen Schlag ins Gesicht, daß ich von der Wucht des Schlages zurückkam.

Ich wurde dann nach Aufnahme eines Protokolls entlassen.

All dieses geschah vor zwei Gendarmen und dem Bezirks-Exekutor Somogyi.

Ich wurde daher vor mehreren Zeugen nicht nur an meiner Ehre tief verletzt, sondern auch auf brutaler und gemeiner Weise mißhandelt.

Wo soll ich nun aber Gerechtigkeit finden, da ich Gerechtigkeit habe, daß ich gegen das gefährliche Organ der höheren Macht wenig ausrichten werde.

Die Öffentlichkeit ist der einzige Richterstuhl, vor die ich meine Klage gerne bringe und erliche Eu. Wohlgebornen, das Sie im Interesse apatiner Bürger, deren persönlichen Freiheit, meine Zeilen in Ihr geih. Blatt aufnehmen um einerseits gesichert zu sein, daß wir ruhigen Bürger von dem ungebildeten Elemente der Gendarmerie verschont werden; anderseits aber, wenn wir schon zum Opfer einer Mißthatung fallen: wenigstens das humane Entgegenkommen des Stuhlrichters gesichert sehen können.

Apatin, am 14. September 1887.

Mit hochachtung
Karl Linhart.

*) E rovatt közlötökért nem vállal felelősséget a szerk.

**) Német panaszlevelet lapunkban nem közlünk ugyan, de a jelen esetben — egy lehetséges suttogásra való tekintettel — jónak látjuk, a szöveget német közlést. Kérjük azért a közönség elnézését. A szerk.

„Ein dummes Genie“

Novelle von
Moriz Jókai.

Das neueste Werk des geachteten Dichters, eine Novelle von spanischer Handlung und reizendem Humor erscheint vom 18. Sept. ab nur im

„Budapester Tagblatt“

„Noblesse oblige“

Roman von
Friedrich Spielhagen.

Ein Meisterwerk moderner Erzählkunst des weltberühmten Romaniceres, alleiniges Recht der Reproduktion für Ungarn, erscheint vom 1. Oct. ab nur im

„Budapester Tagblatt“

Den mit 1. Oktober neu eintretenden Abonnenten werden sämtliche Fortsetzungen von „Ein dummes“ Genie von Moriz Jókai gratis nachgeliefert.

Prenumerationspreise:

Ganzjährig 14.— | Vierteljährig . . . 3.50
Halbjährig 7.— | Monatlich 1.20

DIE ADMINISTRATION

des

1—2

„Budapester Tagblatt.“

V. Dorotheagasse Nr. 6. (Wurmhof)

Fekete luxyer Falló Frangiso, surah, satin mervellenx, satin lincor, atlasz, damaszt, ripsz és taféta 1 frt 10 krtól metereknint egész 8 frt 85 krtól (körülbelül 120 quilitásban) székül egyos ruhákban s egész darabokban vármontesen házhöz szállítva **Henneberg G.** selyemgyár-raktára (tes. és kir. udv. szállító) Zúrtik. Minták postafordulattal. Levelék 10 krral bérmentesíthetők.

Felolós szerkesztő és kiadó-laptulajdonos:
Dr. MOLNÁR GYULA.

HIRDETÉSEK.

Shállítási-tizlet iroda áthelyezés.

Van szerencsém tudatni a n. é. közönséggel, hogy eddig a főteza MILLasevits-féle házban levő szállítási-tizlet irodámat saját házamba (Rókus-uteza 51-ik sz. alatt) tettem át.

A mostani költözködés alkalmára ajánlom a n. é. közönségnek jeles **butorszállító kocsimat** és azonkívül rendelkezem még több szállító kocsival. Kérem tehát a n. é. közönséget, hogy az irányomban tanusított bizalmat továbbra is megtartsa melyet én a gondos és gyors szállítással iparkodni fogok mint ezelőtt, ugy a jövőben is teljesen kiérdemelni.

Alázatos tisztelettel

3—4

Weil Márk

szállító Rókus-uteza 51. sz. saját házában.

„Restaurator“

(Migraine-Essencia)

es. kir. kizár. szab. hatóságilag engedélyezett a m. k. vegykisérleti állomás által felülvizsgált, törvényes védjeggyel ellátva. Eddigelő sikerében még fölülmulhatatlan fej- (Migraine), fül- és fogfájás ellen, különösen **rheumatikus fájdalomnál** és általában ideggyengülésből származó betegségeknél. A „Restaurator“ mint általános egészségvédő és üditő mosdó lel mosakadás által véd mindennemű meghűdés ellen, frissítőleg hat a hőségben, általában a testet kiültatások ellen védi. A használati utasítás bővebb felvilágosítást ad. Számítalan hírla és elismerő nyilatkozat a „Restaurator“ kitűnő hatását bizonyítja. E halánylatkozatok megtekintésére a n. é. közönség rendelkezésére állnak.

Ára egy üvegnek 1 frt 50 kr.

Kapható: **Fürst Alfrédnél,**

Budapest, IV. Károly-uteza 18. sz. bolt.

2—10

Ganz és Társa,

vasöntő és gépgyár részvénytársaság

BUDAPESTEN.

Azon óriási előnyökkel szemben, melyekkel a nagyobb malmok bírnak, a kisebb malmokra nézve életkérdéssé vált már berendezésüket tökéletesíteni, a mi egyrészt hengerezékek felállítására által melyek kevesebb erővel sokkal jobb munkát végeznek és más részt jól szerkezett turbinák felállítására által elérhető a létező vízi erőt jobban kihasználják mint a vízi kerekek.

Ezen különlegességeinket kívül ajánlkozunk villanyos világítási berendezésekre gyárak és egész városok számára.

Tisztelettel

Ganz és Társa,
vasöntő és gépgyár részvénytársaság
BUDÁN.

Pusztá-Váty, 1887. június 28.

Tekintetes Ganz és társa uraknak, Budapest.

Mult hó 23-ról kelt becses soraira válaszul, örömmel tudatom, hogy az Önök által nekem szállított simára örlő malmom 6 hónapja működés után a hozzá köttöt reményeknek teljesen megfelelt.

A tisztító és kapható gépek egy kitűnően dolgoznak, hogy az előlított liszt jóság következtében az örlő közönség tömegesebben kezdi fölkeresni, miért is kérem a megrendelt XXI. számú hengerezéket, centrifugális szitát és felvonókat mielőbb szállítani, mert mióta s hengeren örlöt lisztet a közönség megismerte, senki sem akar köveken örleni, a meglévő XXI. számú hengerezék és centrifugális szita nem győzi a munkát.

A hengerezékek egyszerű kezelése s azok kitűnő munkája oly szembetűnő előnyöket nyújt a köveken való örléssel szemben, hogy azt bárkinek melegen ajánlhatom.

Teljes tisztelettel:

Szorádi István s. k., malomtulajdonos.

Ganz és társa uraknak, Budapest.

El nem mulasztatom, hogy a nekem f. é. február hó 10-én szállított VIII-as 13218. sz. daráló székeiért legbensőbb köszönetemet ki ne fejezzem. Hengerezékeink anyaga kitűnő s a legtöbb jele annak, hogy a hengerezéket, melyeket már 1883. október havában kaptam, csak most kellett újból rovatkoltatnom n. h. az első rovatkollással legelőbb 30.000 hektoliter búzát örltem meg.

Egyuttal héréim, maradtam illő tisztelettel

Kobolac B., s. k.